

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Факультет економіки та бізнесу

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Менеджмент»

д.е.н., проф. Нестеренко С.А.
«5» 19 _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав.кафедрою «Фінанси, банківська справа та страхування»

к.е.н. доцент О.О.Яцук
«05» листопада _____ 2019 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО –
«СИЛАБУС»**

з дисципліни **«Місцеві фінанси» (за вибором студента)**

для спеціальності 073 «Менеджмент» за ОПП «Менеджмент»

форма навчання *денна*

Кількість кредитів - 4

Курс 3/1

Семестр 5/3

Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) – 2

СРС – 80 годин

Форма контролю – диференційований залік

Загальна кількість годин – 120 годин

2019-2020 н.р.

«МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»

Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 073 «Менеджмент» - Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 8 с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16с. та Програми навчальної дисципліни **«Місцеві фінанси»** підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» – Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 8 с.

Розробник(и): Когут І.А., к.е.н., доцент

Рецензент: Кучеркова С.О., к.е.н., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол № 3 від «05» 11 2019 року

Завідувач кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

к.е.н, доцент О.О. Яцук

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 073 «Менеджмент» ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Протокол № 5 від «10» 12 2019 року

Голова, доц. А.А. Костякова

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Курс включає вивчення та формування системи знань з організації місцевих фінансів їх складу і основ управління, виходячи із розмежування функцій і повноважень державних та місцевих органів влади.

Веб-сайт курсу

<http://nip.tsatu.edu.ua/course/index.php?categoryid=16>
(доступ через особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)

2. Мета викладання дисципліни

Курс включає вивчення формування теоретичних знань та вироблення практичних навичок в сфері формування та використання фінансових ресурсів місцевих органів влади підприємств місцевого господарства.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни є:

- визначення основ організації місцевих фінансів;
- вивчення особливостей місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні
- формування теоретично-практичних знань стосовно методів і джерел формування доходів місцевих бюджетів та напрямів і форм фінансування видатків;
- оволодіння методикою визначення обсягів бюджетних видатків на реалізацію функцій органів місцевого самоврядування;
- визначення особливостей організації фінансів підприємств місцевого господарства

4. Результати навчання – компетентності (з урахуванням soft skills)

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

знання	показати знання та розуміння економічних категорій самостійно приймати рішення при підготовці до складання кошторисів бюджетних установ та реалізації бюджетної політики держави на рівня органів місцевого самоврядування.
уміння	демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень; оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
комунікація	донесення до фахівців і нефахівців інформації про місце і значення бюджету та бюджетної політики, здатність застосовувати одержані знання для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій.
soft skills	здатність аналітично мислити, уміння оптимістично оцінити ситуацію та зробити висновки у сфері формування та використання коштів місцевих бюджетів для забезпечення соціально-економічного розвитку територій.

Після успішного проходження курсу здобувач вищої освіти володітиме наступними компетентностями:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність діяти соціально відповідально і свідомо;
- здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;
- розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;
- здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;
- здатність до аналізування та оцінювання соціально-економічних процесів, розгляду суспільних явищ в конкретних історичних умовах.

5. Пререквізити

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	«Економічна теорія», «Гроші і фінанси», «Державне та регіональне управління», «Макроекономіка».
--	---

6. Постреквізити

Дисципліни, які спираються на вивчення даної дисципліни	«Бюджетний менеджмент», «Податковий менеджмент»
---	---

7. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Когут Інна Анатоліївна доцент, к.е.н.
Е-mail викладача	http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/kogut-inna-anatoliyina/ inna.kogut@tsatu.edu.ua

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			ГОДИН				
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1.							
Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів							
1	Лекція 1	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
2	Лекція 2	Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади	2	-	-	-	-
	Практична робота 2	Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
3	Лекція 3	Формування дохідної бази місцевих бюджетів	2	-	-	-	-
	Практична робота 3	Формування дохідної бази місцевих бюджетів	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
4	Лекція 4	Система видатків місцевих бюджетів	2	-	-	-	-
	Практична робота 4	Система видатків місцевих бюджетів	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
5	Лекція 5	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання	2	-	-	-	-
	Практична робота 5	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
6-7	Самостійна	Підготовка до ПМК 1				10	

	робота						
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 1					10
Всього за змістовий модуль 1 – 60 год.			10	-	10	40	50
Змістовий модуль 2.							
Фінансова політика місцевих органів влади							
8	Лекція 6	Бюджетний процес на місцевому рівні	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Бюджетний процес на місцевому рівні	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
9	Лекція 7	Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
10	Лекція 8	Фінанси підприємств комунального господарства	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Фінанси підприємств комунального господарства	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
11	Лекція 9	Фінансова політика місцевих органів влади	2	-	-	-	-
	Практична робота 9	Фінансова політика місцевих органів влади	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
12	Лекція 10	Управління місцевими фінансами в Україні.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Управління місцевими фінансами в Україні.	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу за темою «Світовий досвід організації місцевих фінансів»	-	-	-	6	2
13-14	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	10	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			10	-	10	40	50
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							100

9. Методи та форми навчання

Форми навчання:

- ✓ за рівнем взаємодії здобувача вищої освіти з викладачем: індивідуальне, групове, колективне;
- ✓ за місцем проведення занять: аудиторне, поза аудиторне

Методи навчання:

- ✓ за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції, дискусії), наочні (презентації), практичні (вправи, виконання завдань по рішенню задач та складання кошторисів під час занять);
- ✓ за видами занять: лекції (лекція-візуалізація, лекція – бесіда); практичні заняття (індивідуальні та групові вправи, тематична дискусія, робота в малих групах);
- ✓ за мотивацією навчально-пізнавальної діяльності (ситуація звернення до життєвого досвіду студентів, заохочення);

✓ за контролем ефективності навчально-пізнавальної діяльності (самоконтроль через виконання тестів на навчально-інформаційному порталі, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ПМК, іспит);

✓ за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності (тематичні дискусії, завдання щодо використання мережі Інтернет, публічні промови і презентації, групові та/або індивідуальні проекти, моделі різних форматів професійних ситуацій).

10. Політика курсу

✓ Відвідування занять є важливою складовою навчання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані.

✓ Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.

✓ Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

✓ Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

✓ Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності.

✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу.

11. Система оцінювання курсу

Щотижнево – бали за роботу на практичних заняттях; в межах кожної теми – бали за самостійну роботу; по завершенню змістового модуля – бали за ПМК; по завершенню семестру – підсумкові бали, у вигляді диференційованого заліку. Результатами поточного та підсумково-модульного контролю формують узагальнену оцінку в балах за накопичувальним принципом.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання знань студентів

Визначення показника за державною шкалою	Визначення показника за шкалою ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
Відмінно	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Добре	Дуже добре – вище середнього рівня із кількома помилками	82-89	B
	Добре – взагалі вірна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно	Задовільно – зі значною кількістю недоліків	67-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-66	E
Незадовільно	Незадовільно – з можливістю повторного складання	35-59	FX
	Незадовільно – з обов'язковим повторним курсом	< 35	F

Критерії оцінювання

Практичні заняття	Частка вірно виконаних завдань
Самостійна робота (СРС)	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування на НІП ТДАТУ (дві спроби – середній результат)
Підсумково-	Відбувається у вигляді тестових завдань та письмових робіт в кінці вивчення

модульний контроль (ПМК I, II)	змістових модулів Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти: ✓ Повнота розкриття питання (вірні відповіді) ✓ Якість інформації ✓ Самостійність
Екзамен	Підсумкова форма контролю, результати якого оцінюються за 100-бальною шкалою за накопичувальним принципом. (Максимальна кількість за результатами двох модулів 70 балів та 30 під час складання екзамену)

12. Рекомендована література та інформаційні ресурси дисципліни

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України / Верховна Рада України – К.: ДП „ІВЦ ДПА України”, 2010. – 336 с.
3. Василик О. Д. Державні фінанси України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
4. Василик О. Д. Бюджетна система України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
5. Власюк Н.І. Місцеві фінанси: навчальний посібник/ Н.І. Власюк Т.В. Мединська, М.І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. 328 с.
6. Клець Л.Є. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник/ Л.Є.Клець. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 640 с.
7. Місцеві фінанси: підручник / О.Р. Квасовський, А.В. Лучка, Б.С. Малиняк [та інші] / за ред. О.П. Кириленко. – К.: Знання, 2006. – 677с.
8. Місцеві фінанси: Навч.посіб./ П.К., Бечко, О.В. Ролінський. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
9. Місцеві фінанси: Навч.посіб.[для студ. вищ. навч. закл.]/ О.О. Сунцова. – [2-ге вид.]- К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
10. Пасічник Ю. В. Бюджетна система: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вузів / Ю. В. Пасічник. – Черкаси: Відлуння, 1999. – 375 с.
11. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Ю. В. Пасічник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 523 с.
12. Чала Н.Д. Бюджетна система: навч. Посіб./Н.Д.Чала, Л.В. Лазоренко. – К.: Знання, 2010. – 223 с.
13. Фінанси: підручник / Л. М. Алексеєнко, І. В. Зятковський, О. П. Кириленко [та ін.]; за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
14. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т./Ін-т світ. Екон. і міжнар. Відносин НАНУ, ДННУ «Акад.фін управління» за ред.. Т.І. Єфименко. – К., 2010.-
Т. 1. - 2010. – 624 с.
Т. 2. – 2010. – 648 с.
Т. 3. – 2010. – 576 с.
15. Юрій С. І. Бюджетна система України / С. І. Юрій, Й. М. Бескид. – К.: НІОС, 2000. – 400 с.
16. Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона [Текст] / ред. И. Е. Андреевский, издатель Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб. : Семеновская Типо-Литография (И.А. Ефрона), 1890 – 1907.
Т. 9 : Буны – Вальтер. – 1892. – 471 с.
17. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: закон України від 15.07.1997 № 452/97 – ВР / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
18. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21.05.1997р. № 280/97-ВР

/ Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
19. Про Державний бюджет України на 2019 рік: закон України від 25.12.2019 № 928-
VIII/ Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

13. Інформаційний пакет дисципліни

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ. Дисципліна «Бюджетна система» // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nip.tsatu.edu.ua/course/index.php?categoryid=16>

1. Джерела Інтернету
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри фінансів, банківської справи та страхування
4. Сайт кафедри фінансів, банківської справи та страхування у <http://www.tsatu.edu.ua/et>